

ŁAZIENKI
KRÓLEWSKIE

DEMETER I PERSEFONA

SCENARIUSZ W TRZECH AKTACH
DO SAMODZIELNEGO WYSTAWIANIA
NA SCENIE PRZESTRZENI TWÓRCZEJ
„CO TU GRAJĄ? TEATRALNY ŚWIAT
STANISŁAWA WYSPIAŃSKIEGO”
W STAREJ KORDEGARDZIE

DEMETER I PERSEFONA

Zapraszamy do zabawy w teatr.

Ten scenariusz nawiązuje między innymi do motywów mitologicznych *Nocy listopadowej* Stanisława Wyspiańskiego. Możecie użyć go na scenie w Starej Kordegardzie. Spróbujcie także sami stworzyć własny scenariusz i wystawcie go. Skorzystajcie z rekwizytów i kostiumów dostępnych w przestrzeni twórczej.

Dobrej zabawy!

Osoby:

DEMETER – bogini płodności ziemi i urodzaju, matka Persefony

PERSEFONA – inaczej nazywana Korą, żona Hadesa, władczyni świata podziemnego, córka Demeter i Zeusa

HADES – bóg podziemnego świata zmarłych

RUSAŁKA – w mitologii słowiańskiej demon pod postacią młodej i pięknej kobiety

SATYR – demon leśny

SŁOŃCE – mitologiczne bóstwo słońca

ZEUS – ojciec wszystkich bogów, najpotężniejszy bóg nieba i piorunów

AKT I

Demeter i jej córka Persefona spacerują z koszami po kwiatnych łąkach.

W tle muzyka fortepianowa: łąka kwiatna.

DEMETER

Córko, słoneczko moje, spójrz, jakie piękne kwiaty! Narwij trochę do wianków i bukietów. Tylko pamiętaj, aby nie zrywać narcyzów. To kwiaty boga podziemnego świata.

PERSEFONA

Dobrze, matulu, dobrze. Nazrywam mnóstwo innych kwiatów.

RUSAŁKA

Śpiewa z podkładem fortepianowym: Rusałka 1.

O, Persefono, rwij fiołki i chabry,
nie zrywaj narcyzów, bo przyjdzie bóg hardy,
pod ziemię zabierze i nigdy nie odda cię matce.

SATYR

Rwij fiołki i chabry!

Nie zrywaj narcyzów!

Persefona staje przy narcyzie, zastanawia się chwilę i zrywa go. Otwierają się podziemia, a z nich wyłania się Hades. Bóg wciąga Persefonę do swojego królestwa. W tle muzyka fortepianowa: Porwanie.

HADES

Będziesz moją panią! W mym królestwie czekają na ciebie tron i korona.

RUSAŁKA

Matko, Demeter! Ratuj swoje dziecko!

SATYR

Ratuj swoje dziecko! Ratuj swoje dziecko!

AKT II

DEMETER

Czy ktoś z was widział moją córkę Persefonę? Nie wiem, gdzie się podziała. Była tu przed chwilą, ale zniknęła, jakby się zapadła pod ziemię. Persefono, gdzie jesteś?

Demeter szuka córki w różnych krainach, w tle muzyka fortepianowa: Smutek matki.

SŁOŃCE

O, bogini! Córka twa mieszka od miesiący w podziemiach u Hadesa. Porwał ją pan zaświatów, gdy zerwała kwiat narcyza. Zapomniała dziewczyna o przestrodze.

DEMETER

Persefono, co mam zrobić, byś wróciła do matki? Kogo przebłagać, komu się pokłonić? Jakie plony i dary złożyć?

ZEUS

Siostro, nie mogę patrzeć, jak cierpisz, jak smutna przez to jest ziemia. Zauważyłaś, że nie kwitną kwiaty, drzewa, a na polach pustka? Miej litość dla ludzi! Nakażę Hadesowi oddać ci Persefonę. Hadesie, usłysz moją wolę i oddaj córkę matce!

AKT III

Persefona wychodzi z podziemi, w ręku trzyma nadjedzony granat. Rzuca się w objęcia matki. Muzyka jak w akcie I: Łąka kwietna.

PERSEFONA

Matulu, matulu, nie wiem, jak to się stało, nie pomyślałam o zakazie, nie powinnam zrywać narcyza. Wybacz.

DEMETER

No już, już, najważniejsze, że jesteś. Nie dbałam o ziemię, gdy cię nie było. Nie dbałam o plony, gdy znikłaś nagle, nie dbałam o siebie... Szukałam cię nieustannie.

HADES

Tylko zwróć mi ją, boginko! Zjadło dziewczę granat, więc musi do mnie wrócić. Tylko przez kilka miesięcy będzie z dala od matuli.

RUSAŁKA

Śpiewa z podkładem fortepianowym: Rusałka 2.

Od tej pory co roku,
gdy córka żegna matkę,
liście z drzew opadają
i ziemia marznie, i rzeka.
Lecz wiosna przyjdzie na pewno,
gdy Hades wypuści swą panią.

Po wiośnie znów będzie lato,
po lecie będzie znów jesień.

SATYR

Wiosna przyjdzie na pewno.
Po wiośnie znów będzie lato,
po lecie będzie znów jesień.

Streszczenie mitu

Demeter i jej córka Persefona (nazywana też Korą) często chodziły na spacer na bujne łąki. Matka była boginią płodności, ziemi i urodzaju. To ona sprawiała, że ziarna kiełkowały, deszcz zraszał spragnioną ziemię, kwiaty kwitły, a ptaki z radością budziły się co rano. Cóż, była to z pewnością wielka bogini.

Persefona była niezwykle piękna i miała pewnie kilkanaście lat, kiedy zdarzyło się coś, co zmieniło świat na zawsze. Ziemia z urodzajnej stała się kapryśna, zmienna, a czasami nawet niebezpieczna.

Pewnego dnia, gdy matka z córką wybrały się po kwiaty do wianków i bukietów, Demeter jak zawsze ostrzegła dziewczynę, by za nic w świecie nie zbierała narcyzów. Mówiła, że może zerwać każdy inny kwiat czy roślinę, ale nie narcyzy. Jak to często robią matki, nie powiedziała córce dlaczego, a może powiedziała? Dziewczyna jednak nie usłyszała.

Jak to z nastolatkami bywa, zamyślona, a może zaciekawiona urodą kwiatu, Persefona zapomniała o przestrodze matki i zerwała narcyza. Hades, pan podziemi, widział, co zrobiła urodziwa dziewczyna. Natychmiast w eleganckim rydwanie wyruszył na powierzchnię ziemi, porwał Persefonę i zabrał ją do siebie. Przygotował dla niej różne przysmaki, piękne wnętrza, tron i koronę. Choć początkowo wszystko to podobało się Persefonie, z czasem zatęskniła za matką.

Demeter także tęskniła za córką tak bardzo, że od jej smutku zamarła cała przyroda na ziemi. Pola nie dawały plonów, łąki wyschły, rzeki zamieniły się w strumyki, a ptaki zamiast śpiewać, skrzeczały.

W końcu nad cierpiącą matką ulitował się Zeus, brat Demeter, i nakazał Hadesowi oddać jej córkę. Władca podziemi nie był tym zachwycony, ale zgodził się, pod warunkiem że Persefona nie zje w podziemnym królestwie żadnego owocu. Wymyślił jednak fortel i poczęstował ją owocem granatu. Skuszona przez męża bogini co roku wracała do niego i na kilka miesięcy stawała się panią podziemi.

Ilekcroć Persefona pojawiała się na ziemi, świat zaczynał budzić się do życia, kwitły kwiaty, ptaki zakładały gniazda, rzeki rozmarzały. Radość Demeter z powrotu córki była ogromna. Nastawała bujna wiosna, a po niej gorące,

kolorowe lato i równie kolorowa, połyskliwa jesień. Kiedy zaś Persefona wracała do podziemi, przyroda zamierała, dni stawały się coraz krótsze, a szare niebo przyćmiewało słoneczne poranki. Smutek matki odczuwała ziemia: strumyki zamarzały, drzewa traciły owoce i liście, a zwierzęta uciekały do cieplejszych krain lub zasypiały na długie miesiące. Następowala zima.

Tekst: Lidia Iwanowska-Szymańska

Muzyka: Gaja Turecka

Głosy dzieci: Laura, Aleksy Zagaj, A. P., M. P., Przemysław, M.Z., Iden –
dzieci z LAB Learning and Being

Wykonanie i improwizacje fortepianowe: Antoni Jachniewicz

Reżyseria dźwięku: Kacper Wąsiewicz

Oprawa graficzna: Zofia Zaccaria

Koordinacja: Zofia Zaccaria

Redakcja i korekta: Cała Jaskrawość

Animatorki przestrzeni: Anna Gajda, Zuzanna Pelczarska, Wigryna Dobosz

Wystawa czasowa *Ikonosfera Wyspiańskiego. Noc listopadowa w Łazienkach Królewskich* prezentowana jest w Podchorążówce i w Pałacu na Wyspie.

Sponsorem materiałów plastycznych i artystycznych w przestrzeni twórczej i na warsztatach jest firma Royal Talens.

